

ЦЕНТЪР
ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ

ГД Образование и култура

Програма
„Учене през целия живот”

Възможности за

УНИВЕРСИТЕТИТЕ

Възможности за кандидатстване по секторна програма „Еразъм”

По програма „Еразъм” висшите училища могат да кандидатстват за следните дейности:

- **Харта „Еразъм”** – Три вида: Стандартна, Разширена, Разширена само за организиране на студентски практики. Университетската харта определя общата рамка за европейско сътрудничество и дейностите, които дадена институция за висше образование би могла да извършва в рамките на програма „Еразъм”. Хартата е предпоставка, за да могат университетите да организират студентска, преподавателска и преподавателска Мобилност, Интензивни езикови курсове „Еразъм”, както и да подават предложения за Многостранни проекти, Мрежи, Съпътстващи мерки и Подготвителни визити. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия.
- **Участие в Еразъм консорциуми за организиране на Студентска мобилност с цел практика** – Сертификатът за участие в консорциуми за организиране на Студентски практики признава финансовия и оперативен капацитет на даден консорциум за организирането на Студентска мобилност с цел практика по програма „Еразъм”, както и капацитета му да кандидатства за получаване на финансиране по дейността. Кандидатстването става към ЦРЧР (<http://www.hrdc.bg>).
- **Организация на мобилността** – Тази мярка подпомага организирането на дейностите по студентска, преподавателска и преподавателска Мобилност в рамките на програма „Еразъм”.

Възможности за кандидатстване по секторна програма „Еразъм”

- **Организиране на Интензивни езикови курсове „Еразъм”** – Това са специализирани курсове за изучаване на по-малко разпространените езици на Европейския съюз и се организират в държавата на изучавания език. Участие в подобни курсове могат да вземат само студенти, одобрени за мобилност по „Еразъм” или участници в дейност Асистентски стаж по програма „Коменски”. Кандидатстването става към Центъра за развитие на човешките ресурси.
- **Интензивни програми** – Интензивната програма е краткосрочна учебна програма в рамките на 2 до 6 седмици, в която могат да участват студенти и преподаватели от минимум три институции за висше образование от страни участнички в Програма „Учене през целия живот”. Кандидатстването се извършва към Център за развитие на човешките ресурси (<http://www.hrdc.bg>).
- **Академични мрежи** – Основна цел на проектите по тази дейност е да повишат качеството и да развият Европейското измерение в рамките на дадена академична дисциплина или област на знанието. Мрежите допринасят и за повишаване качеството на преподаването във висшето образование. Сътрудничеството в рамките на проектите трябва да води до дълготрайно въздействие върху институциите за висше образование в Европа. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc1016_en.htm).

Възможности за кандидатстване по секторна програма „Еразъм”

- **Структурни мрежи** – Дейността е насочена към подобряване и модернизирание на специфичен аспект от организацията и управлението на висшето образование в Европа. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc914_en.htm).
- **Многостранни проекти за развитие на учебни програми** – Целта на този тип проекти е да се подкрепя процесът на иновации и развитие на учебните програми и на преподавателските методи във висшето образование и така значително да се повиши качеството на европейското висше образование. Кандидатстването става към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc906_en.htm).
- **Многостранни проекти за модернизация на висшето образование** – Този тип проекти имат за цел да подпомогнат европейските институции за висше образование да посрещнат предизвикателствата на глобализацията и по-ефективно да допринесат за обучението и преквалификацията на работната сила в Европа. Кандидатстването става към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc910_en.htm).

Възможности за кандидатстване по секторна програма „Еразъм”

- **Многостранны проекти за сътрудничество между висшите учебни институции и предприятията** – Този тип проекти насърчават сътрудничеството между институциите за висше образование и всякакъв друг тип институции от бизнес общността (включително малки и средни предприятия) с цел да се увеличат възможностите за приложимост, качеството и привлекателността на образователните и обучителни програми в Европа. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc908_en.htm).
- **Многостранны проекти – Виртуални университети** – Тази дейност на програма „Еразъм” цели да подпомогне развитието на иновативни, базирани на ИКТ учебни съдържания, услуги, методи на обучение и практика за подпомагане на ученето през целия живот. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc912_en.htm).
- **Съпътстващи мерки** – Целта на съпътстващите мерки е да подкрепят дейности, които, въпреки че не са легитимни по основните дейности на „Еразъм”, могат да допринесат за постигането на целите на програмата. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc916_en.htm).

Възможности за кандидатстване по секторна програма „Леонардо да Винчи”

- **Партньорства по програма „Леонардо да Винчи”** – Дейността осигурява възможност за малки по мащаб съвместни дейности между най-малко три организации, работещи в областта на професионалното образование и обучение, които ще си сътрудничат по теми от взаимен интерес. Кандидатстването става към ЦРЧР (<http://www.hrdc.bg>).
- **Трансфер на иновации по програма „Леонардо да Винчи”** – В рамките на тази дейност се разработват Многоостранни проекти, които са насочени към подобряване на обучителните системи чрез трансфер на иновации, посредством езиково, културно и законово адаптиране на иновативни продукти и практики, разработени в различен контекст. Кандидатстването става към ЦРЧР (<http://www.hrdc.bg>).
- **Развитие на иновации по програма „Леонардо да Винчи”** – В рамките на тази дейност се разработват Многоостранни проекти, насочени към подобряване на обучителните системи чрез развитие на иновации и добри практики. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc1037_en.htm).
- **Тематични мрежи в рамките на програма „Леонардо да Винчи”** – Това са тематични мрежи от експерти и организации, работещи по специфични проблеми на професионалното образование и обучение. Кандидатстването става към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc1039_en.htm).

Възможности за кандидатстване по програма „Еразмус Мундус”

- **Съвместни програми по програма „Еразмус Мундус”** – Отпуска се финансиране за разработване на съвместни магистърски и докторски програми, притежаващи изключително академично качество. В рамките на програмата се предвижда и отпускане на стипендии за европейски студенти и студенти от трети страни. Програмите трябва да бъдат разработени от институции за висше образование от най-малко три различни държави. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc72_en.htm).
- **Партньорства по програма „Еразмус Мундус”** – Отпуска се финансиране за партньорства между европейски университети и институции за висше образование извън Европа. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия.
- **Популяризиране на европейското висше образование в рамките на програма „Еразмус Мундус”** – разработват се проекти за повишаване на привлекателността на Европа като образователна дестинация. Кандидатстването става към Европейската комисия.
- **Прозорец за глобално сътрудничество „Еразмус Мундус”** – Основна цел на програмата е да насърчава институционалното сътрудничество в областта на висшето образование между Европейския съюз и т.нар. „трети страни” чрез схема за мобилност, включваща обмен на студенти и преподаватели. Кандидатстването се извършва към Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура на Европейската комисия (<http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/call/index.htm>).

Възможности за кандидатстване по програма „Темпус”

- **Съвместни проекти по програма „Темпус”** – Тези проекти се основават на многостранни партньорства между институции за висше образование в ЕС и партниращите държави. Дава се възможност на институциите да развиват, модернизират и разпространяват нови учебни програми, преподавателски методи или материали; да повишат културата за осигуряване на качество в образованието, както и да модернизират управлението на университетите. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc70_en.htm).
- **Структурни мерки по програма „Темпус”** – Чрез тази дейност се допринася за развитието и реформата на институциите и системите за висше образование в партниращите държави, за повишаване на качеството им и относителността им с пазара на труда, както и за обвързване с европейските развития в сферата на висшето образование. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc70_en.htm).

Възможности за кандидатстване по програми за глобално сътрудничество в сферата на висшето образование

- **„ЕС – САЩ Атлантис“** – Програмата цели да затвърди сътрудничеството на институции в сферата на висшето образование от ЕС и САЩ чрез финансиране на консорциуми по следните дейности: Трансатлантически дипломи, Проекти за мобилност и Мерки, ориентирани към политиката на висшето образование. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/usa/index_en.htm).
- **„ЕС – Канада“** – Програма за сътрудничество на институции в сферата на висшето образование от страните на ЕС и Канада чрез отпускане на финансиране за разработване на нови учебни програми, обмен на студенти и академично признаване, обмен на преподавателски състав, стажове. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://eacea.ec.europa.eu/extcoop/canada/index_en.htm).
- **„АЛФА III“** – Програма, целяща да допринесе за развитието на висшето образование в региона на Латинска Америка и чрез това да подпомогне икономическото и социално развитие на региона като цяло. Изпълнението на програмата става чрез отпускане на финансиране по следните дейности: Съвместни проекти, Структурни проекти и Съпътстващи мерки. Кандидатстването се извършва към Европейската комисия (http://ec.europa.eu/europeaid/where/latin-america/regional-cooperation/alfa/index_en.htm).

Възможности за кандидатстване на преподавателски и преподавателски състав от университетите

Преподавателски състав:

- **Участие в Подготвителни визити** – Основната цел на тази дейност е да подпомага институциите за висше образование да установяват нови контакти с перспективата за бъдещи партньорства за извършването на дейностите в рамките на програмата „Еразъм”. Кандидатстването се извършва към Центъра за развитие на човешките ресурси (<http://www.hrdc.bg>).
- **Преподавателска мобилност с цел преподаване**
Тази дейност позволява на преподаватели да реализират период на преподаване от минимум 5 дни в чужд университет. Кандидатстването се извършва към Центъра за развитие на човешките ресурси.
- **Мобилност с цел обучение** – Тази дейност дава възможност на преподавателски и административен състав от институциите за висше образование да проведат период на обучение в предприятия или университети в друга държава. Кандидатстването става към Център за развитие на човешките ресурси.
- **Участие в Интензивна програма по програма „Еразъм”** – В разработената Интензивна програма могат да участват студенти и преподаватели от минимум три институции за висше образование от страни участнички в Програма „Учене през целия живот”. Кандидатстването се извършва към университетите, участващи в Интензивната програма.

Възможности за кандидатстване на преподавателски и преподавателски състав от университетите

- **Участие в мобилност по програма „Леонардо да Винчи“** – В рамките на тази дейност се финансира Мобилност на професионалисти в областта на професионалното образование и обучение. Кандидатстването към ЦРЧР се извършва на базата на разработено проектопредложение от страна на институцията за висше образование (<http://www.hrdc.bg>).
- **Участие в Учебни визити** – В рамките на тази дейност се финансира участието на образователни специалисти в Учебни визити в други европейски държави. Продължителността на визитите е 5 работни дни. Участниците кандидатстват към Центъра за развитие на човешките ресурси (<http://www.hrdc.bg>).

Непреподавателски състав:

- **Участие в подготвителни визити** – Основната цел на тази дейност е да подпомага институциите за висше образование да установяват нови контакти с перспективата за бъдещи партньорства за извършването на дейностите в рамките на програма „Еразъм“. Кандидатстването се извършва към Центъра за развитие на човешките ресурси (<http://www.hrdc.bg>).
- **Мобилност с цел обучение** – Тази дейност дава възможност на преподавателски и административен състав от институциите за висше образование да проведат период на обучение в предприятия или университети в други държави. Кандидатстването се извършва към Центъра за развитие на човешките ресурси.

РОЛЯТА НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ

Центърът за развитие на човешките ресурси е Националната агенция за България по Програмата „Учене през целия живот“ (2007-2013).

Националната агенция играе важна роля в практическото изпълнение на Програмата, като администрира децентрализираните дейности в целия проектен цикъл:

- разпространява информация за дейностите на Програмата;
- приема и регистрира кандидатурите;
- организира селекцията;
- сключва договори с успешно преминалите селекцията кандидати;
- извършва плащанията по договорите;
- извършва мониторинг и консултации на финансираните проекти;
- приема отчетите по тези проекти;
- организира дейности за разпространение и валоризация на резултатите от успешни проекти.

Издание на
ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
Национална агенция на
Програма „Учене през целия живот“
София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ 15, ет.3
тел.: (02) 9155 010; факс: (02) 9155 049
hrdc@hrdc.bg; www.hrdc.bg

Приемно време на
Център за развитие на човешките ресурси:
вторник и четвъртък от 14.00 ч. до 17.00 ч.

Издание юни 2009

ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
Е СЕРТИФИЦИРАН ПО
СТАНДАРТ ISO 9001:2000

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия.
Настоящата публикация отразява единствено възгледите на авторите и Комисията не носи отговорност за начина, по който може да бъде използвана съдържащата се информация.